

DIALOGUE 10

Mary goes to meet a Gé-śhé at the Institute for Dialectic Studies in Dharamsala. She is eager to learn about the educational curriculum in the Tibetan monastic universities, especially their tradition of debate practice.

<p>Mary</p>	<p>དགེ་བཤེས་ལགས། ང་མི་རི་ཡིན། ང་མཚན་ཉིད་ ལ་དོ་སྣང་ཞེ་དྲག་ཡོད། དགེ་བཤེས་ལགས་ལ་བཀའ་ འདྲི་ཁ་གསུང་གཅིག་ཞུས་ན་འགྲིགས་ཀྱི་རེད་པས།</p>	<p>Gé-śhé-la, my name is Mary. I'm very interested in philosophical debate. Is it all right if I ask you some questions?</p>
<p>དགེ་བཤེས་</p>	<p>ལགས་ འགྲིགས་ཀྱི་རེད། ག་རེ་དྲི་ཡ་ཡོད་པ། རྒྱུ་རང་གྲེལ་ ལ་མེད་ན་ང་གཉིས་ལྗོད་ལྗོད་བྱས་ནས་སྐད་ཆ་ བཤད་ཚོག་གི་རེད།</p>	<p>Yes, it's all right. What do you want to ask? If you are not in a hurry, we can sit here and talk for a while.</p>
<p>Mary</p>	<p>ངས་གོ་ཡ་ནང་བཞེན་བྱས་ན་དགེ་བཤེས་བཞག་པར་ ལོ་བཅོ་ལྔ་ཉི་ཤུ་ཙམ་མཚན་ཉིད་སློབ་སྦྱང་གནང་ དགོས་རེད་ཟེ་རྒྱུ་འདྲུག་ལགས་རེད་པས། དུས་ ལྷན་དེའི་རིང་གར་སློབ་སྦྱང་གཏེ་བ་ག་རེ་གནང་གི་ ཡོད་ན།</p>	<p>From what I have heard, in order to become a Gé-śhé, one has to study philosophical debate for fifteen to twenty years. Is that so? During that time, what is mainly studied?</p>

<p>དགེ་བཤེས་</p>	<p>ལགས་པེད། དུས་ཡུན་རིང་པོ་ཞི་བྲག་འགོར་གྱི་ཡོད་པེད། དེའི་རིང་གར་རྐང་གཞུང་ཆེན་ཀ་པོད་ལྔ་ལ་སློབ་གཉེར་བྱེད་གྱི་ཡོད་པེད། ཀ་པོད་ལྔ་ཟེར་ཡ་དེ་ཚད་མ་པར་ཕྱིན་དབུ་མ་མངོན་པ་དང་འདུལ་བ་བཅས་པེད། སློབ་ཚན་དེ་གས་དེ་ཤུགས་ཆེ་བ་རྒྱ་གར་མཁས་པའི་གཞུང་རྩ་བ་ལ་བཞག་ནས་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་གྱི་པེད། དཔེར་ན་ཆ་བཞག་ན་ཚད་མ་བལྟ་བའི་སྐབས་ལ་སློབ་དཔོན་ཚོས་གྲགས་གྱི་གཞུང་ཚད་མ་རྣམས་འབྲེལ་གཙོ་བོ་བྱེད་གྱི་པེད།</p>	<p>Yes, it takes a very long time. Basically, during that time, the five great subjects are studied. The five subjects are logic and epistemology, “perfection of wisdom”/insight and meditation, middle way philosophy, psychology and phenomenology, and monastic rules. These subjects are studied mainly on the basis of text by [great] Indian scholars. For example, when studying logic and epistemology, we take a text of Dharmakirti, the <i>Pramanavartika</i>, as our main [text].</p>
<p>དགེ་བཤེས་</p>	<p>དེ་ནང་བཞེན་པར་ཕྱིན་ལ་སློབ་དཔོན་སེང་གི་བཟང་པོའི་གཞུང་འབྲེལ་པ་དོན་གསལ་དབུ་མ་ལ་ལྟ་བུ་གྲགས་པའི་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་མངོན་པ་ལ་དབྱིག་གཉེན་གྱི་མངོན་པ་མངོད་འདུལ་བ་ལ་ཡོན་ཏན་འོད་གྱི་འདུལ་བའི་མདོ་བཅས་རྩ་བ་ལ་བརྩམ་གྱི་ཡོད་པེད། དེའི་སྦྱང་རྒྱ་གར་མཁས་པ་དང་བོད་གྱི་མཁས་པའི་འབྲེལ་པའི་དཔེ་ཆ་མང་པོ་བེད་སྦྱོང་བྱེད་གྱི་ཡོད་པེད།</p>	<p>Similarly, for par-chin, we take as our basis Haribhadra’s <i>Abhisamayalamkara-upadeshanirdeshashastravrtti</i>. For middle way philosophy, we take as our basis Chandrakirti’s <i>Madhyamakavatara</i>. For psychology and phenomenology, we take as our basis Vasubandhu’s <i>Abhidharma-kosha</i>, and for monastic rules, we take as our basis Gunaprabha’s <i>Vinayasutra</i>. In addition we use many commentaries by both Indian and Tibetan scholars.</p>
<p>Mary</p>	<p>གཞུང་ལྔ་གར་ཕྱེབས་གཅིག་ལ་མཉམ་པོ་སྦྱང་གི་ཡོད་པེད་ བང་རིམ་བྱས་ནས་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་གྱི་ཡོད་པེད།</p>	<p>Do you study all five subjects together or sequentially?</p>
<p>དགེ་བཤེས་</p>	<p>ད་གི་ནང་ས་ཞུས་པའི་གོ་རིམ་ནང་བཞེན་བང་བྱས་ནས་སྦྱང་གི་ཡོད་པེད།</p>	<p>We study them sequentially in the order I just mentioned.</p>

<p>Mary</p>	<p>ཚད་མའི་སློབ་ཚན་ནང་ལ་དཀའ་གནད་ག་ཅི་ག་ཅི་ སློབ་སྦྱང་གནང་གི་ཡོད་ཅིང་། དཔེ་མཚན་ཁ་གསལ་ གཙམ་གསུང་གནང་དང་།</p>	<p>Within the subject of logic and epistemology, what are the main topics studied? Can you give me some examples?</p>
<p>དགེ་བཤེས་</p>	<p>ང་ཚོས་ཡུལ་ག་འདྲེས་སེ་རྟོགས་ཀྱི་ཡོད་མེད་དང་ མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་མ་ཐུབ་པ་ཚོ་རྒྱ་མཚན་ལ་ བརྟེན་ནས་རྟོགས་སྤངས་དང་ རྒྱ་མཚན་ཡང་དག་ དང་ལྟར་སྤང་གི་ཁྱད་པར་འབྱེད་སྤངས་ རྒྱ་མཚན་ ཡང་དག་གི་དབྱེ་བ་འདྲ་མི་འདྲ་ སློལ་ཚད་མ་དང་ ཚད་མ་མ་ཡིན་པའི་དབྱེ་བ་འབྱེད་སྤངས་ སློའི་ རིགས་འདྲ་མི་འདྲ་ག་འདྲས་ཡོད་མེད་ རྒྱ་དང་ འབྲས་བུའི་རྣམ་བཞག་ སྤྲོད་རྟོག་པ་ཡུལ་ལ་ འཇུག་སྤངས་བཅས་དོན་མང་པོ་གཙམ་ལ་དཔུང་པ་ བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ཅིང་།</p>	<p>Many points such as how we know objects; how things which cannot be directly perceived are known through inference; how to distinguish between correct and fallacious reasons; the various types of correct reasons; in terms of consciousness, how to distinguish between the valid and invalid; what types of consciousness/mental events there are; the nature of cause and effect; the relationship between objects and names and concepts.</p>
<p>Mary</p>	<p>གནད་སའི་ནང་ལ་སློབ་སྦྱང་ཐོག་མར་འགོ་བཙུགས་ པའི་སྐབས་ལ་དོན་གནད་དེ་འདྲས་ལ་དཔུང་པ་ གནང་གི་ཡོད་ན་སློབ་སྤྲུལ་གསར་པ་ལོ་རྒྱུང་ ཚོས་དེ་ཚོ་མགོ་ཚོས་ཀྱི་ཡོད་ཅིང་པས།</p>	<p>If you begin your study in a monastic university with analysis of these topics, do the new young students understand them?</p>

<p>དགོ་བཤམ་</p>	<p>མ་ཤེད། ཚད་མའི་སློབ་སྦྱོང་དེ་ཆ་ཚང་སྤེལ་གཅིག་ ལ་བྱེད་དགོས་མ་ཤེད་ སྲ་ཕྱོད་དོན་གནད་གལ་ཆེ་བ་ འགའ་ཤས་གཅིག་སྦྱང་གི་ཤེད། དེའི་སྦྱང་ལ་གཞུང་ ཆེན་མོའི་སློབ་སྦྱོང་འགོ་མ་རྒྱལ་ས་གོང་སྤོན་ལ་ རིགས་ལམ་ལ་སྦྱང་དགོས་ཤེད་ རིགས་ལམ་དེ་ བསྐྱུས་ར་སློབ་སྦྱོང་བྱས་ནས་སྦྱང་གི་ཡོད་ཤེད། དེ་ར་ ལོ་ཆེ་རྒྱུང་དང་ རིགས་པ་ཡག་ལོས་ལ་བལྟས་ནས་ རྒྱུན་རིང་ལོས་སློབ་དགོས་མིན་ལྟ་གི་ཤེད། སློབ་ཕྲུག་ ཁ་ཤས་སྐྱུས་གྲ་ལོ་གཅིག་བལྟས་ནས་གཞུང་ལ་སློབ་ སྦྱོང་བྱེད་ཡག་འགོ་བཙུགས་ཀྱི་ཤེད། འགའ་ཤས་ བསྐྱུས་ར་ལོ་ཁ་ཤས་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་དགོས་ཡོད་ཤེད། དེ་ཡིན་ཙང་རྣམ་མིན་རྣམ་ཚོགས་ཡོད་ཤེད།</p>	<p>No. The study of logic and epistemology does not have to be done completely at one time. Initially, we study some main topics. An addition, before beginning the study of the great texts, first one has to learn to debate. Training in debate is done through the study of “du-ra” [the collected topics]. How long one has to study it is determined by age and intelligence. Some students study [du-ra] for a year and then begin their study of the [great] texts. Some have to study du-ra for several years. So, it varies.</p>
<p>Mary</p>	<p>བསྐྱུས་རའི་ཕྱོག་ནས་རིགས་ལམ་ག་འདྲིས་སེའགྲོ་ སྦྱངས་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་ཤེད།</p>	<p>How does one get trained in debate through du-ra?</p>

<p>དག་བཤམས་</p>	<p>དེ་ག་འདྲེས་སེ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་ཅིང་ཟེར་ན་བསྐྱུས་ རའི་ཐོག་ནས་རང་ཚིག་ལྟ་ཕྱི་མི་འགའ་བ་བྱེད་ སྒྲུངས་དང་ དོན་གནད་གཅིག་གི་ཐོག་ལ་ཁས་ལེན་ག་ རེ་བྱས་པ་ཡིན་ནའང་རྒྱ་མཚན་གཅིག་སློལ་བ་བྱུང་ ར་བྱེད་ཡ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་དང་ སོ་སོའི་ཁས་ ལེན་ལྟ་ཕྱི་སྤྲོ་རགས་ལ་འབྲེལ་བ་ག་རེ་ཡོད་མེད་ དེ་ རང་བཞིན་གཞན་གྱི་སྐད་ཆ་བཤད་པ་ལྟ་ཕྱི་བར་ལ་ རང་འགལ་སྟོན་སྒྲུངས་ དེ་ཡང་ཐད་ཀ་ཐད་ཀར་བྲན་ ཐུབ་པ་བྱེད་རྒྱ་བཅས་སྤྱོད་གི་ཡོད་ཅིང་། དེ་ཡིན་ཙམ་ རྗེས་མར་གཞུང་ཆེན་མོར་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་པའི་སྐབས་ ལ་བསམ་སློབ་གསལ་པོ་བྱས་གཏོང་བུ་བཤམས་པ་དང་ དཀའ་གནད་དེ་ཚོ་ལམ་སང་ངོས་འཛིན་ཐུབ་ཡ་ བཅས་ལ་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་ཡོད་གི་ཡོད་ཅིང་།</p>	<p>How does one become trained? Through the study of dr-ra , one learns how to avoid contradicting oneself; that it is very important to based ones views on any given issue a reason; the connections between ones earlier and later positions; and how to point out self-contradictions in the statements of others. And also to be able to think on your feet. Hence, subsequently when you study the great texts, it helps one to think clearly and to be able to identify quickly the difficult points.</p>
<p>Mary</p>	<p>བྱས་ན་བསྐྱུས་ རའི་ཐོག་ནས་རིགས་ལམ་སྤྱང་ཉན་ ཚོ་ཁྲིམ་ཚུད་པ་བྱས་ན་ཡག་པོ་ཞི་པོ་གཅིག་ཡོད་གི་ མེད་འགྲོ་ ཁྲིམ་ཚུད་པ་ཚོར་ཁྱད་ཚོས་དེ་གས་དེ་ ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་ཡོད་གི་ཅིང་། ཨ་ལས་ངས་སྐྱ་ཚེ་ ལྷས་པ་ཡིན།</p>	<p>In that case, those who have been trained in debate might make good lawyers. Such qualities are very helpful for lawyers. I’m just joking.</p>
<p>དག་བཤམས་</p>	<p>གང་ཡང་ཡོད་མ་ཅིང་། ངར་དེ་འདྲས་ཟེར་མཁན་ བྱུང་། མ་གཞི་སྟོན་མ་བོད་ལའང་ཁྲིམ་ཚུད་པ་དེ་ འདྲས་རིགས་ལམ་སྤྱངས་མཁན་བྱུང་ཡོད་ཅིང་ཟེར་ ངས་གོ་བྱུང་།</p>	<p>That’s okay. I’ve met people who say the same thing. In fact I have heard that there were in the past lawyers in Tibet who would train in debate.</p>
<p>Mary</p>	<p>བྱས་ན་རིགས་ལམ་སྤྱངས་པའི་སྐབས་ལ་ཚུད་པ་ཞི་ དག་གནད་གི་ཡོད་ཀྱི་ཅིང་ ཅིང་པས།</p>	<p>In that case, when training in debating procedure, one debates a lot. Is that so?</p>

<p>དགེ་བཤེས་</p>	<p>ལགས་པོ་དེ། འགྲུག་ཆེ་བ་ཚོས་གྲུང་ཁང་ལ་ཚུད་པ་ བྱེད་ཀྱི་རེད་ མ་གཞི་ཁྱོད་རང་གིས་གཟེགས་ཡོད་ཀྱི་ རེད། མཚན་ཉིད་ཀྱི་སློབ་གཉེན་བ་ཚོས་ཉིན་ལྷུན་ཚུ་ ཚོད་ཁ་གསུམ་རེད་གསུམ་ཚུད་པ་བྱེད་ཀྱི་རེད།</p>	<p>Yes it is. Mostly the debate is done in the debating courtyard. In fact, you probably have seen it. The students of philosophical debate debate for several hours every day.</p>
<p>Mary</p>	<p>ཚུད་པའི་ཐོག་ནས་མཚན་ཉིད་སྐྱུང་ཡ་དེ་ཐོག་མར་ག་ འདྲིས་སེ་བྱུང་པ་ཡིན་ན་དགེ་བཤེས་ལགས་ལ་ གསུང་ཡ་ཡོད་ན།</p>	<p>Gé-shé-la, can you tell me how the [tradition of studying] philosophy by way of debate began?</p>
<p>དགེ་བཤེས་</p>	<p>ཡོངས་གྲགས་ལ་བཤད་ཡ་བྱས་ན་དུས་རབས་བཅུ་ གཅིག་པའི་གཡས་གཡོན་ལ་ཆ་པ་ཚོས་ཀྱི་སངས་ལོ་གསེས་ གསང་སྤྱི་དགོན་པ་ཕྱག་བཏབ་བསྐྱུས་གྲུང་དཔེ་ཆ་ ཚུ་མ་ནས་འགོ་ཐོག་མར་ཚུགས་པ་རེད་ཟེར་གྱི་ཡོད་ རེད། ཡིན་ནའེ་ངར་ཉན་ཉན་གཅིག་ལྷུ་ཡ་མིད།</p>	<p>What is generally said is that it began around the eleventh century with Cha-ba-chö-gyi-seng-ge founding Sang-pu Monastery and composing a text on the Collected Topics. However, I can't say for sure.</p>
<p>Mary</p>	<p>ངས་བསྐྱུས་གྲུང་སྐྱུང་སེ་པ་ཡིན་ན་ཞེ་དྲག་འགོར་གྱི་རེད་ པས།</p>	<p>If I were to study du-ra, would it take a long time?</p>
<p>དགེ་བཤེས་</p>	<p>ཨྲོ། ཁྱོད་རང་བོད་སྐད་ཡག་པོ་ཞེ་དྲག་སྒྲིན་གྱི་ འདྲུག་ག་བསྐྱུས་གྲུང་སྐྱུང་གནང་པ་ཡིན་ན་ཞེ་དྲག་ འགོར་གྱི་མ་རེད། དེ་མ་ཟད་བསྐྱུས་ར་སྐྱུང་དུས་བོད་ སྐད་ཐོག་ལ་བསམ་སློ་མགོགས་པོ་མགོགས་པོ་བཏང་ དགོས་ཅང་ཁྱོད་རང་གི་བོད་སྐད་དེ་ཡང་བདེ་ཅུ་ཞེ་ དྲག་འགོ་གི་རེད། ཁྱོད་རང་ལ་དུས་ཚོད་ཡོད་པས།</p>	<p>Oh, you speak Tibetan very well. So, if you were to study du-ra, it wouldn't take long. Not only that, when studying du-ra, since you have to think quickly in Tibetan, your Tibetan will also become more fluent. Do you have time [to study du-ra].</p>
<p>Mary</p>	<p>ཨྲོ་ལག་དེ་ལན་ངར་ལོངས་མིད་ ངའི་གུང་གསང་ དུས་ཚོད་མལ་ཆེར་ཇོགས་ཆར་སོང། དགེ་བཤེས་ ལགས་གལ་སྲིད་ང་ལོ་ཇེས་མ་གུང་གསང་རྒྱན་རེད་ ཅམ་ལེན་ནས་ཡོང་གྲུབ་ན་ངར་བསྐྱུས་ར་ཁྱོད་གནང་ གས།</p>	<p>Too bad. This time, I don't have the time. My vacation is almost over. If I can come next year with a longer vacation, will you teach me du-ra?</p>

དགེ་བཤེས་	དེ་དུས་ང་ཇ་རམ་ས་ལ་ར་བསྐྱད་ཡོད་ན་ཡིན་དང་ ཡིན། ཡིན་ནའི་ཡིག་འབྲེལ་གནང་དང་ ཉན་ཉན་ང་ཚོས་དུས་ཚོད་འགྲིགས་པ་གཅིག་བྱས་ ཚོག་གི་རེད།	Of course, if I'm in Dharamsala at that time. But keep in touch. Then we can definitely arrange a time.
Mary	བྱས་ན་ང་ར་དགེ་བཤེས་ལགས་ཀྱི་ཞུལ་བྱང་གཅིག་ གནང་དང་ ངའི་ཁ་བྱང་དེ་དགེ་བཤེས་ལགས་ལ་ ཕུལ་ཚོག	In that case, please give me your address and I can give you mine.
དགེ་བཤེས་	འདི་ར་ཡོད། འདི་ནས་ཁྱོད་རང་གཅིག་བཤུས་གནང་ དང་།	Here it is. Please copy it down.
Mary	ཐུགས་རྗེ་ཚི། དགེ་བཤེས་ལགས་ནས་གསལ་བཤད་ གནང་པ་དེ་ཕན་ཐོགས་ཚིན་པོ་ཞི་བྱག་བྱུང་། ད་ བཞུགས་གདན་འཇགས་གོ	Thank you. Your explanation was very helpful. Goodbye for now.
དགེ་བཤེས་	འོ་ན་ག་ལེ་ར་ཕེབས་ཙམ།	Goodbye.